

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

RESOLUTIONER

RÅDET

Resolution från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, av den 24 februari 2016 om främjande av socioekonomisk utveckling och delaktighet i EU genom utbildning: utbildningens bidrag till den europeiska planeringsterminen 2016

(2016/C 105/01)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD OCH FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR, FÖRSAMLADE I RÅDET,

SOM BEAKTAR

- Europeiska kommissionens årliga tillväxtöversikt för 2016: Stärkt återhämtning och främjad konvergens ⁽¹⁾,
- Europeiska kommissionens utbildningsöversikt 2015 ⁽²⁾, och
- 2015 års gemensamma rapport från rådet och kommissionen om genomförandet av den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020) – Nya prioriteringar för det europeiska utbildningssamarbetet ⁽³⁾,

ANSER ATT

Europa står inför många och samtidiga samhällsutmaningar,

Europeiska unionens ekonomi som helhet genomgår en måttlig återhämtning, men att den finansiella och ekonomiska krisens effekter på våra samhällen ändå kvarstår; skillnaderna mellan och inom medlemsstaterna fortsätter att öka, vilket leder till obalanser på lång sikt; i många länder är ungdomsarbetslösheten fortfarande alarmerande hög och utbildningsnivåerna otillräckliga,

den pågående flyktingkrisen medför stora utmaningar för våra samhällen och våra utbildningssystem; det är vår gemensamma plikt att skapa en miljö där allas talanger kan utvecklas, oavsett bakgrund eller ursprung,

våra samhällen samtidigt står inför hot från ökad radikaliserings, vilket i vissa fall leder till våld och terrorism; detta understryker ytterligare utbildningens viktiga roll när det gäller att främja delaktighet, aktivt medborgarskap och gemensamma grundläggande värden i enlighet med Parisförklaringen från mars 2015 ⁽⁴⁾,

dessa viktiga utmaningar är gemensamma och har stor betydelse för utbildningspolitiken; för att hållbar ekonomisk återhämtning ska kunna uppnås och skillnaderna och obalanserna minskas krävs en gemensam insats från medlemsstaterna och EU:s institutioner i samarbete med andra internationella organisationer, såsom OECD, Europarådet och Unesco ⁽⁵⁾,

KONSTATERAR ATT

man kan driva på innovation och tillväxt och främja människors självförverkligande och välbefinnande genom att förse dem med relevanta färdigheter och relevant kompetens och kunskap; det är det bästa sättet att hindra människor från att bli arbetslösa och därmed minska risken för fattigdom och socialt utanförskap ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ 14270/15.

⁽²⁾ ISBN 978-92-79-50621-5.

⁽³⁾ EUT C 417, 15.12.2015, s. 25.

⁽⁴⁾ Förklaring om främjande av medborgarskap och de gemensamma värdena frihet, tolerans och icke-diskriminering genom utbildning, Paris den 17 mars 2015.

⁽⁵⁾ Särskilt FN:s mål nr 4 för hållbar utveckling, som handlar om utbildning och livslångt lärande [FN:s resolution 70/1 2030-agendan för hållbar utveckling].

⁽⁶⁾ Årlig tillväxtöversikt 2016 [14270/15, s. 8].

det tyvärr fortfarande finns betydande kompetensunderskott och kompetensglapp vid övergången från utbildning till arbetsmarknad, vilket leder till att de europeiska ekonomierna kan hindras av en brist på kvalificerade arbetstagare, vilket i sin tur minskar deras tillväxtpotential⁽⁷⁾; det är emellertid lika beklagligt att många högkvalificerade arbetstagare kan ha jobb där deras kompetens underutnyttjas och där deras individuella tillväxtpotential kan minska⁽⁸⁾,

utbildning i hög grad bidrar till att säkerställa ett sammanhållet samhälle och en välfungerande arbetsmarknad; utbildning bör leda till lika villkor för alla och fungera som en stark drivkraft för social och ekonomisk integration av missgynnade grupper genom att man i utbildningen tar fasta på mångfald i alla dess former; på samma sätt spelar utbildning en viktig roll i utvecklandet av varje persons potential och i främjandet av förmågan till kritiskt tänkande och till rättvis och oberoende bedömning, särskilt – men inte enbart – inom sociala medier,

utbildningssystemen i många avseenden uppvisar goda resultat och väsentligt bidrar till Europas tillväxtpotential och till säkerställandet av öppna och demokratiska samhällen men att en del betydande brister ändå kvarstår; det stora antalet elever som inte uppnår miniminormer för utbildning, vilket återspeglas i de senaste uppgifterna om andelen elever som lämnar skolan i förtid⁽⁹⁾ och nivån på deras grundläggande färdigheter, är särskilt oroande⁽¹⁰⁾; socioekonomisk status, invandrarbakgrund och kön är alltjämt viktiga avgörande faktorer när det gäller utbildningsresultat⁽¹¹⁾ och begränsar därmed den emancipatoriska verkan⁽¹²⁾ som utbildning bör ha,

LÄGGER I ENLIGHET DÄRMED FRAM följande bidrag inom utbildningsområdet till Europeiska rådets möte i mars 2016:

1. Utbildning bör vara en viktig del i en övergripande strategi med syftet att främja socioekonomisk utveckling och delaktighet. Detta kräver målinriktade reformer av utbildningssystemen i syfte att förbättra deras läranderesultat som en del av de övergripande insatser som krävs för att skapa nya jobb och få till stånd en hållbar tillväxt. Eftersom utbildning är tillväxtfrämjande och stöder både återhämtning på kort sikt och ekonomisk tillväxt på lång sikt, bör investeringar i utbildning prioriteras på både regional nivå, nationell nivå och EU-nivå. Detta behöver inte alltid handla om att öka budgetmedlen utan kan i stället handla om att rikta kostnaderna bättre och om att skapa de rätta kvalitetsförbättrande stimulansåtgärderna.
2. Utvecklingen av färdigheter, kompetens och kunskap, med avseende på livslångt lärande, är nyckeln till en välfungerande arbetsmarknad där enskilda talanger kan blomstra. Man måste finna sätt att förbereda ungdomar inför arbetsmarknadens föränderliga krav, samtidigt som man kontinuerligt uppdaterar och uppgraderar färdigheterna hos dem som redan befinner sig på arbetsmarknaden. Både utbildnings- och sysselsättningssektorn bör prioritera insatser mot kompetensglapp och kompetensunderskott. Detta innebär bland annat att större tonvikt behöver läggas på att utveckla övergripande färdigheter⁽¹³⁾ och att lärande på arbetsplatsen, prognoser om framtida kompetenskrav samt partnerskap mellan utbildning och näringsliv bör främjas.

Vikten av att utveckla färdigheter och kompetens sträcker sig långt bortom arbetsmarknaden. Det handlar i lika hög grad om att skapa ansvarsfulla medborgare som har förmågan att aktivt delta i samhället och det demokratiska livet. Dessa två mål kompletterar varandra, eftersom de färdigheter och den kompetens som krävs i samhällslivet ofta är lika relevanta på en arbetsplats.

3. Strukturella reformer för att modernisera våra ekonomier bör fortsätta för att främja utvecklingen av människors färdigheter, kompetens och kunskap, i syfte att stimulera innovation och produktivitet samt främja delaktighet. På motsvarande sätt bör utbildningssystemen sträva efter att öka utbildningarnas emancipatoriska verkan och därmed säkra lika villkor för alla oavsett socioekonomisk status, invandrarbakgrund eller kön. Detta innebär att tillgängliggöra utbildningssystem som svarar mot den ökande mångfalden bland elever och studenter och att knyta kontakter med alla relevanta intressenter.

⁽⁷⁾ Enligt uppgift har 39 % av företagen svårt att hitta personal med den kompetens som krävs – [den tredje europeiska företagsundersökningen (2013), Eurofound].

⁽⁸⁾ Kompetens- och jobböversikten *Cedefop European Skills and Jobs Survey* 2014.

⁽⁹⁾ Utbildningsöversikten *Education and Training Monitor* 2015, del 2. År 2014 utgjorde elever som lämnar skolan i förtid i EU 11,1 % av befolkningen i åldern 18–24 år, dvs. mer än Europa 2020-målet på 10 %.

⁽¹⁰⁾ Utbildningsöversikten *Education and Training Monitor* 2015, punkt 1.1. Enligt OECD:s senaste Pisa-undersökning (2012) underpresterar 17,8 % av eleverna i läsning, 22,1 % av eleverna i matematik och 16,6 % av eleverna i naturvetenskap, dvs. mer än referensvärdet på 15 % i Utbildning 2020.

⁽¹¹⁾ Utbildningsöversikten *Education and Training Monitor* 2015, punkt 1.1.

⁽¹²⁾ Dvs. ge någon styrka att övervinna restriktioner eller begränsningar som han eller hon kan drabbas av på grund av sin personliga eller socioekonomiska bakgrund.

⁽¹³⁾ Exempelvis lära att lära, problemlösning, företagarkompetens, digitala färdigheter, kreativitet och kritiskt tänkande.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD OCH FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR UTTRYCKER SITT ÅTAGANDE ATT

1. samarbeta i syfte att främja socioekonomisk utveckling och delaktighet i EU med hjälp av utbildning, genom reformer, relevant politik och riktade investeringar; politik som har visat sig vara framgångsrik bör identifieras och spridas och särskilt stöd bör tillhandahållas för att genomföra sådan politik i andra länder som vill hämta inspiration från denna politik i utvecklingen av liknande politik eller reformer,
2. övervaka framsteg i riktning mot våra gemensamma utbildningsmål samt fortsätta utbytet av kunskap och erfarenhet, framför allt inom ramen för de prioriterade områdena och strukturerna i Utbildning 2020 ⁽¹⁴⁾, som nyligen omarbetades; därvid bör överensstämmelse säkras med de överordnade målen i Europa 2020-strategin och med styrformerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen, samtidigt som subsidiaritet samt utbildningsanstalters självständighet och pedagogiska frihet respekteras fullt ut,
3. göra nödvändiga investeringar i utbildning på alla nivåer, samtidigt som man skapar incitament att höja utbildningsresultaten, att identifiera och ta itu med kompetensunderskott och kompetensglapp samt att öka den emancipatoriska verkan av utbildning, och för detta ändamål fullt ut utnyttja de möjligheter som erbjuds inom ramen för europeiska instrument, såsom de europeiska struktur- och investeringsfonderna, ungdomsgarantin, Europeiska fonden för strategiska investeringar och Erasmus+,
4. genom grundläggande utbildning och kontinuerlig fortbildning, förse lärare med lämpliga och aktuella pedagogiska verktyg och metoder, som utformats i syfte att stärka utvecklingen av färdigheter och kompetens samt tillägnandet av kunskap; en väsentlig del av denna strategi på alla utbildningsnivåer bör vara att öppna utbildningsanstalterna för omvärlden; för att uppnå detta bör man uppmuntra nationella, regionala och lokala partnerskap med deltagande av relevanta intressenter såsom arbetsmarknadens parter och företrädare för ungdomssektorn, vilkas syfte bör vara att ta itu med särskilda utmaningar,
5. aktivt nå ut till ungdomar med dåliga utsikter till utbildning och anställning på grundval av socioekonomisk status, invandrarbakgrund eller kön, med syftet att ingen ska hamna på efterkälken; ungdomars digitala kompetens och mediekompetens samt deras förmåga att tänka kritiskt bör stärkas, tillsammans med deras sociala färdigheter och medborgerliga kompetens; lärare och skolledare bör ges befogenhet att upptäcka och signalera tidiga tecken på brist på engagemang i syfte att förbättra utbildningsnivån och förebygga avbruten skolgång, social utestängning och våldsinriktad radikaliserings.

UPPMANAR KOMMISSIONEN ATT

1. inom ramen för arbetsprogrammet Erasmus+ för 2017, fortsätta att främja alla initiativ som möter de utmaningar som beskrivs i denna resolution genom att fullt ut utnyttja de möjligheter som erbjuds inom det befintliga programmet; därutöver innebär halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen en möjlighet att överväga hur dessa utmaningar effektivast kan bemötas genom olika befintliga EU-instrument, inbegripet Erasmus+,
2. bekräfta betydelsen av utbildning i alla EU-initiativ för tiden efter 2020 i fråga om tillväxt, sysselsättning och hållbarhet, också med hänsyn till bredare initiativ, såsom FN:s utvecklingsmål för 2030; detta är särskilt viktigt när det gäller utbildning, som är ett område som kännetecknas av ett långsiktigt perspektiv,
3. senast vid mötet i rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) i maj 2016 presentera sitt kommande förslag till en ny kompetensagenda för Europa, som stöd för medlemsstaterna, som bland annat skulle kunna överväga olika sätt att främja kompetensutveckling och förvärv av kunskap med avseende på livslångt lärande, med särskild betoning på att
 - a) höja utbildningsresultaten, med tanke på att en slutförd gymnasieutbildning eller motsvarande vanligtvis anses vara minimikravet för en lyckad övergång från utbildning till arbetsmarknad och för tillträde till vidareutbildning,
 - b) förbättra tillgången till sådan nyckelkompetens som är avgörande för livslångt lärande, anställbarhet och aktivt deltagande i samhället och det demokratiska livet,
 - c) öka Europas kapacitet att förutse framtida kompetenskrav samt att ta itu med kompetensunderskott och kompetensglapp, med betoning på utbildningssektorns och näringslivets gemensamma ansvar och med utgångspunkt i initiativ från båda sektorerna,

⁽¹⁴⁾ Bland annat genom överenskomna konkreta frågor och nyligen inrättade arbetsgrupper (se den gemensamma rapporten för 2015, som antogs den 23 november 2015 [EUT C 417, 15.12.2015, s. 25]).

- d) främja större öppenhet och förbättrad användning av de färdigheter och kvalifikationer som EU:s mobila arbetstagare och studerande redan besitter,
- e) förnya processen för att modernisera den europeiska högre utbildningen, bland annat genom att
- öka kvaliteten och relevansen vid utformning och genomförande av kursplaner,
 - uppmuntra högre utbildningsanstalter i deras roll som regionala innovatörer,
 - förbättra kopplingen mellan de högre utbildningsanstalternas utbildnings- och forskningsuppdrag,
 - hantera inverkan av öppen och nätbaserad högre utbildning,
 - inrikta sig på högre utbildningsanstalters medborgerliga roll när det gäller att skapa kontakter med samhället,
 - se till att alla med förutsättningar att framgångsrikt genomgå högre utbildning har möjlighet att göra detta, oavsett sina omständigheter,
4. bistå medlemsstaterna med att stärka den roll som utbildning spelar när det gäller att främja aktivt medborgarskap och grundläggande värden, som en uppföljning av Parisförklaringen ⁽¹⁵⁾ och i detta sammanhang säkerställa synergi och samarbete med Europarådet när det gäller demokratiskt medborgarskap.
-

⁽¹⁵⁾ Se fotnot 4.